

Sarajevo, 04.05.2021. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
26.04.2021. - 30.04.2021.

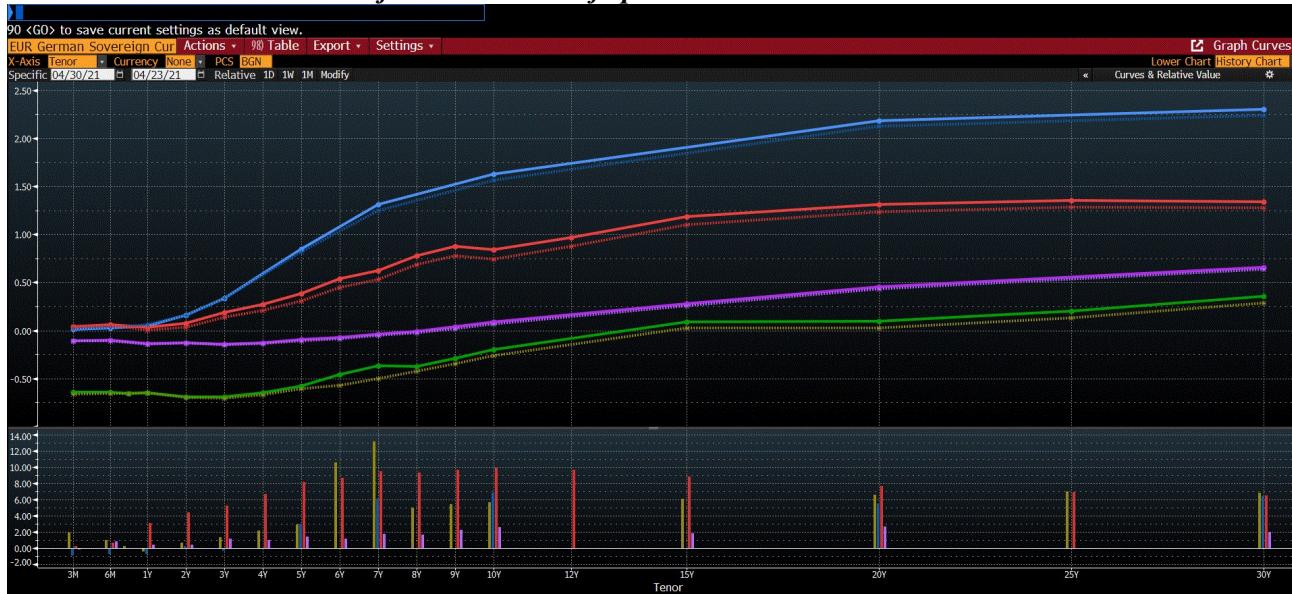
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona	SAD	Velika Britanija	Japan
	23.4.21 - 30.4.21	23.4.21 - 30.4.21	23.4.21 - 30.4.21	23.4.21 - 30.4.21
2 godine	-0,69 - -0,68 ↗	0,16 - 0,16 ➔	0,04 - 0,08 ↗	-0,13 - -0,12 ↗
5 godina	-0,61 - -0,58 ↗	0,82 - 0,85 ↗	0,31 - 0,39 ↗	-0,10 - -0,08 ↗
10 godina	-0,26 - -0,20 ↗	1,56 - 1,63 ↗	0,74 - 0,84 ↗	0,07 - 0,10 ↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	23.4.21	30.4.21
3 mjeseca	-0,623 -	-0,627 ↘
6 mjeseci	-0,653 -	-0,642 ↘
1 godina	-0,593 -	-0,640 ↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleni), SAD (plavi), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za period od 3 mjeseca do 30 godina na dane 30.04.2021. godine (pone linije) i 23.04.2021. godine (ispredane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Na sedmičnom nivou prinosi obveznica eurozone su zabilježili povećanje. Kod njemačkih obveznica rast prinosa je iznosio između 1 i 6 baznih poena, dok je kod italijanskih obveznica zabilježen rast prinosa od 5 do 12 baznih poena.

Predsjednica Evropske komisije von der Leyen je izjavila da je plan EU vrijedan 750 milijardi EUR, koji je, usmjeren ka zelenoj ekonomiji i snažnijoj digitalizaciji, nakon pandemije šansa vijeka za razvoj EU bloka. Nakon što je Vlada Finske dovela u pitanje koliko brzo EU može da odobri plan koji sve članice moraju ratifikovati prije nego se počene sa emisijom obveznica za ove projekte, ministri finansija Francuske i Njemačke su kratko nagovijestili kako bi iskoristili svoj dio plana oporavka za investiranje u

ključne prioritete EU bloka poput klimatskih promjena i podrške digitalnog razvoja. Istaknuto je da je previše vremena izgubljeno, dok je Kina nastavila svoj rast i SAD se oporavljuju. Premijer Italije Draghi je upozorio da su sudsudbina i kredibilitet Italije na testu s obzirom na to da započinje najambicioziji plan u posljednjih nekoliko decenija s ciljem pokretanja ekonomije i rješavanja nedostataka koji su dugo godina plašili investitore. Draghi je istakao da će Vlada investirati 248 milijardi EUR koja su uglavnom osigurana kroz kredite EU i grantove. Program je od istorijske važnosti, a vodiće rastu zaposlenosti za 3,2% do 2026. godine. Vlada Njemačke je povećala očekivanja ekonomskog rasta za ovu godinu na 3,5%, dok je prethodno predviđanje bilo opreznije i iznosilo je 3%.

Osvrćući se na ekonomski indikator PMI, predsjednica ECB Lagarde je izjavila da postoje dobri znakovi oporavka ekonomije u kratkom periodu prema objavljenim podacima, kao i da se smanjuju rizici izazvani pandemijom. Lagarde je dodala da je još prerano reći da li je Evropa doživjela najgoru ekonomsku krizu, što ujedno znači da je ekonomiji eurozone i dalje potrebna podrška monetarne i fiskalne politike. Potpredsjednik ECB de Guindos je izjavio da očekuje snažan porast aktivnosti u drugoj polovini 2021. i da bi inflacija na kraju godine mogla biti viša od 2%, ali da do rasta dolazi zbog privremenih faktora i da će sljedeće godine uslijediti nova umjerenost inflacije. On je dodao da ECB može početi s povlačenjem hitnih stimulativnih mjera onda kada vakcinacija dostigne kritičan nivo i kada ekonomija počne da ubrzava. Naredna sjednica ECB se održava 10. juna, a vjeruje se da neki konzervativni kreatori monetarne politike već sada pozivaju na smanjenje kupovina obveznica, dok se drugi članovi zalažu za nastavak ove vrste podrške.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	MAR	10,2%	10,1%
2.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	APR	1,6%	1,6%
3.	GDP – EZ (kvartalno) prelim.	I kvartal	-0,8%	-0,6%
4.	GDP – Njemačka (kvartalno) prelim.	I kvartal	-1,5%	-1,7%
5.	GDP – Francuska (kvartalno) prelim.	I kvartal	0,0%	0,4%
6.	GDP – Austrija (kvartalno) prelim.	I kvartal	-	0,2%
7.	GDP – Italija (kvartalno) prelim.	I kvartal	-0,5%	-0,4%
8.	GDP – Španija (kvartalno) prelim.	I kvartal	-0,5%	-0,5%
9.	GDP – Belgija (kvartalno) prelim.	I kvartal	-	0,6%
10.	Maloprodaja – Holandija (G/G)	MAR	-	8,2%
11.	Maloprodaja – Španija (G/G)	MAR	-	18,1%
12.	Potrošnja stanovništva – Francuska (G/G)	MAR	19,9%	18,7%
13.	Stopa nezaposlenosti – EZ	MAR	8,3%	8,1%
14.	Stopa nezaposlenosti – Belgija	MAR	-	5,8%
15.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka	APR	6,0%	6,0%
16.	Stopa nezaposlenosti – Španija (kvartalno)	I kvartal	16,50%	15,98%
17.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	APR	102,2	110,3
18.	Ifo indeks očekivanja povjerenja investitora – Njemačka	APR	101,2	99,5
				100,3

SAD

Tokom protekle sedmice **održan je sastanak FOMC-a na kome nije došlo do izmjene monetarne politike**. Fed je zadržao kamatne stope blizu nule i otkup obveznica na 120 milijardi USD mjesечно. Istaknuto je da je prerano da se razmatra ukidanje hitne podrške sa i dalje velikim brojem nezaposlenih zbog pandemije.

Predsjednik Feda Powell je odbacio inflatorne rizike, istakavši da se radi o tranzitornom rastu stope inflacije, te je potvrđio da Fed još nije spreman razgovarati o smanjenju svog masovnog programa kupovine imovine. Pozivajući se na najnovije mjesecne podatke koji su pokazali da je američka ekonomija u martu kreirala gotovo milion novih radnih mjesta, Powell je naglasio da jedan sjajan izvještaj nije dovoljan i da će djelovati na osnovu stvarnih podataka, a ne na osnovu prognoza, dodavši da su još uvijek daleko od svojih ciljeva i da je broj radnih mjesta i dalje manji za 8,5 miliona u odnosu na februar 2020. godine. Američki predsjednik Biden se u srijedu veče obratio Kongresu, pozvavši na jedinstvo

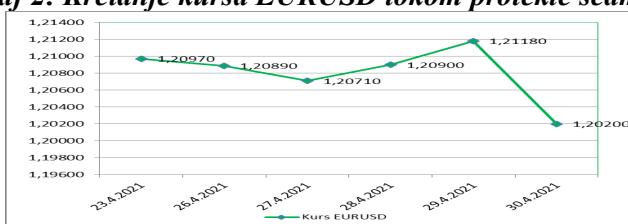
predložio je sveobuhvatni plan vrijedan 1,8 biliona USD za novu potrošnju na zdravstvenu zaštitu, brigu o djeci i obrazovanje. Predsjednik Feda Powell je priznao da je uočen rast ekonomije, ali da nema dovoljno dokaza o značajnom daljem oporavku ekonomije kojim bi dozvolili promjenu postavki ultrastimulativne monetarne politike. Predsjednik Biden je potpisao izvršnu naredbu kojom se savezni preduzetnici primoravaju da plaćaju minimalnu platu od 15 USD na sat, pojačavajući pritisak na preduzeća da svojim zaposlenim ponude veće plate. Iz Bijele kuće je saopšteno da bi prijedlog predsjednika Bidena da poveća porez na dohodak imućnim uticao na pojedince koji će 2022. godine zaraditi više od 452.700 USD i bračne parove koji će zarađivati najmanje 509.300 USD. Najviši poreski nivo od 39,6%, koji je predložen u Bidenovom "Američkom planu za porodicu", obuhvatio bi manje od 1% poreskih obveznika.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Porudžbine trajne robe P	MAR	2,3%	0,5%
2.	Indeks prerađivačkog sektor Feda iz Dalasa	APR	30,0	37,3
3.	FHFA indeks cijena kuća (M/M)	FEB	1,0%	0,9%
4.	Indeks povjerenja potrošača	APR	113,0	121,7
5.	Indeks predavačkog sektora Feda Richmonda	MAR	22	17
6.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	23. apr	-	-2,5%
7.	Zalihe u trgovini na veliko (M/M) P	MAR	0,5%	1,4%
8.	Broj inicijalnih zahtjeva za nezaposlene	24. apr	540.000	553.000
9.	Kontinuirani zahtjevi	17. apr	3.590.000	3.660.000
10.	Privatna potrošnja	I kvartal	10,5%	10,7%
11.	PCE deflator (Q/Q)	I kvartal	2,4%	2,3%
12.	Indeks raspoloženja potrošača	25. apr	-	55,0
13.	Broj kuća koje čekaju na realizaciju (M/M)	MAR	4,4%	1,9%
				-11,5%

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,2097 na nivo od 1,2020.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Analitičari očekuju da bi BoE mogla ove sedmice ublažiti stimulativnu monetarnu politiku i smanjiti tempo kupovine obveznica, dok se čini da se britanska ekonomija naglo oporavlja od pada izazvanog pandemijom. Trgovine i restorani se ponovno otvaraju, maloprodaja je premašila količinu predpandemije u martu, a indeksi menadžera nabavki su u aprilu dostigli najviši nivo od 2013. godine, čemu je pomogao program brze vakcinacije. Istraživačka grupa koja vodi kampanju za stanovnike s niskim primanjima je objavila da bi Vlada Velike Britanije trebalo da proširi mrežu socijalne zaštite kako bi obezbijedila bespovratne isplate čak i onima koji ostanu bez posla i nakon pandemije. Iz Fondacije za rezoluciju je saopšteno da bi Vlada trebalo da uvede formu osigurane zarade, gdje se kao podrška nezaposlenim isplaćuje 80% od prethodne zarade tokom tri mjeseca. Ova mjera bi Veliku Britaniju koštala oko 3,25 milijardi GBP (4,5 milijardi USD) godišnje ukoliko bi stopa nezaposlenosti bila slična onoj iz 2009. godine i manje od 1 milijarde GBP ukoliko bi stopa nezaposlenosti bila blizu nivoa iz 2019. godine.

Brisel je upozorio da trgovinski sporazum s Velikom Britanijom dozvoljava da EU carinama utiče na robu iz Velike Britanije ukoliko premijer Johnson ne bude poštovao post-Brexit obaveze prema Sjeverenoj Irskoj, dok članovi EU Parlamenta treba da ratifikuju sporazum. Predsjednica EU Komisije von der Leyen je istakla da sporazum o saradnji i trgovini daje više prostora EU u odnosu na Veliku Britaniju.

Očekuje se da će MPC BoE na svom sastanku koji je zakazan 6. maja ostaviti nepromijenjene kamatne stope i program kvantitativnih olakšica na nivou od 0,1%, odnosno 895 milijardi GBP.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	BRC Indeks cijena (G/G)	APR	-	-1,3% -2,4%
2.	Nationwide cijene kuća (G/G)	APR	5,0%	7,1% 5,7%

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR, dok je deprecirala u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad sa nivoa od 0,87148 na nivo od 0,87011, dok je kurs GBPUSD smanjen sa nivoa od 1,3876 na nivo od 1,3822.

JAPAN

BoJ je zadržala postojeću monetarnu politiku nakon završenog dvodnevnog sastanka MPC BoJ, ali komentari koji će uslijediti nakon sastanka o pitanju finansijskih rizika možda mogu dati nagovještaj kako će BoJ voditi program kvantitativnih olakšica u sadašnjem mnogo fleksibilnijem okviru.

U vezi s očekivanjima ekonomskih aktivnosti i inflacije u aprilu 2021. godine, BoJ je zadržala oprezna očekivanja za oporavak ekonomije, poboljšavajući prognoze za ekonomski rast, ali smanjujući očekivanja za inflaciju za 2021. godinu, gdje je potvrdila stav o prognozama kretanja inflacije koja su znatno ispod 2% za 2022/2023. godinu, sugerijući da će zadržati masovne podsticaje u narednih nekoliko godina, najmanje do aprila 2023. godine, kada je predviđeno da guverner Kuroda napusti BoJ. Guverner Kuroda je nagovijestio da je spreman da produži program pomoći zbog pandemije i poslije septembarskog roka, pošto su sporije vakcinisanje i porast broja zaraženih novim sojem virusa pogodili trgovce.

Japanski poslovni lideri i nobelovac biolog Shinya Yamanaka su pozvali Vladu da reformiše program vakcinacije, uključujući mogućnost uvođenja pokretnih vakcinacija bez napuštanja vozila, dok država pokušava da zaustavi ponovno širenje pandemije. Po njihovom mišljenju Vlada i lokalne samouprave ne smiju biti ograničene zastarjelim načinom razmišljanja, već pojednostaviti procedure vakcinisanja, zatražiti saradnju medicinskih stručnjaka i uvesti novi sistem vakcinisanja. Japan je obezbijedio najveću količinu vakcina za Covid19 u Aziji uoči priprema za ljetnje olimpijske igre. Do sada je vakcinisano samo 1,6% stanovništva, što je jedan od najusporenijih tempa vakcinisanja među razvijenih zemalja.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks cijena uslužnog sektora (G/G)	MAR	0,0%	0,7% 0,0%
2.	Vodeći indeks F	FEB	-	98,7 98,1
3.	Koncidirajući indeks F	FEB	-	89,9 91,7
4.	Maloprodaja (G/G)	MAR	4,7%	5,2% -1,5%
5.	Prodaja u robnim kućama i supermarketima (G/G)	MAR	5,2%	3,0% -4,8%
6.	Broj započetih kuća (G/G)	MAR	-7,3%	1,5% -3,7%
7.	Stopa nezaposlenosti	MAR	2,9%	2,6% 2,9%
8.	Stopa inflacije -Tokio (G/G)	APR	-0,2%	-0,6% -0,2%
9.	Industrijska proizvodnja (G/G) P	MAR	-0,6%	4,0% -2,0%
10.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	APR	53,3	53,6 52,7
11.	Indeks povjerenja potrošača	APR	34,2	34,7 36,1

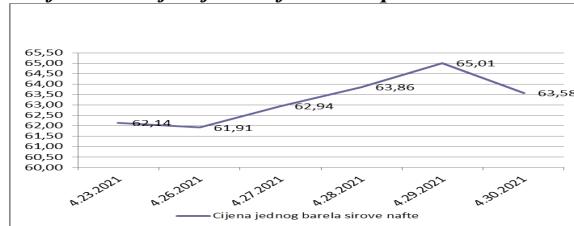
JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 130,49 na nivo od 131,40. JPY je deprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa 107,88 na nivo od 109,31.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 62,14 USD (51,37 EUR). Cijena nafte je do četvrtka protekle sedmice imala tendenciju rasta, te se našla na najvišem nivou u posljednjih šest sedmica pod uticajem optimizma oko rasta tražnje za ovim energentom, uprkos pojačanom širenju infekcije Covid19 u Indiji i Brazilu. Članice OPEC+ predvođene Saudijskom Arabijom i Rusijom su se dogovorile da bi koalicija trebalo da nastavi s planom povećanja obima ponude za 2 miliona barela dnevno u naredna tri mjeseca. Prema procjenama OPEC+ svjetska potrošnja nafte će se ove godine oporaviti za snažnih 6 miliona barela dnevno, iako prijetnju oporavku predstavljaju rizici pojačanog širenja virusa u Indiji i Brazilu. Nakon što je OPEC+ ponovo potvrdio povjerenje u rast tražnje za ovim energentom i plan nastavka dodatne ponude uprkos rastu broja zaraženih u nekim zemljama, cijena nafte je nastavila da bilježi rast. Cijena nafte je tokom trgovanja u petak smanjena pod uticajem zabrinutosti zbog širenja zaraze virusom Covid19 u Indiji i Brazilu. Pojačane zabrinutosti oko novog zatvaranja u ovim ekonomijama pojačale su neizvjesnost da bi moglo doći do smanjenja tražnje za ovim energentom. Anketa koju je u petak objavio Reutres je pokazala da se očekuje da će u ovoj godini cijena nafte biti povećana pod uticajem jačanja tražnje do koje je došlo zbog pojačane vakcinacije i zbog optimističnih prognoza OPEC+. U istraživanju je učestvovalo 49 ekonomista koji očekuju da će cijena nafte u ovoj godini u prosjeku iznositi 64,17 USD.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 63,58 USD (52,90 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou cijena nafte je povećana za 2,32%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:

Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metalu u ponedjeljak cijena jedne unce zlata je iznosila 1.777,20 USD (1.469,12 EUR). Početkom sedmice cijena zlata je bilježila blage promjene, jer su investitori bili u iščekivanju rezultata sastanka FOMC-a koji je održan prošle sedmice. Blagi pad cijene ovog plemenitog metala zabilježen je u utorak pod uticajem rasta prinosa na državne obveznice SAD, ali je fokus investitora i dalje bio na ishodu sastanka FOMC-a. Fed je zadržao kamatne stope blizu nule i otkup obveznica na 120 milijardi USD mjesечно. Iako se osjetio optimističan ton u izjavi da su "pod uticajem napretka u vakcinisanju i snažne političke podrške ojačali pokazatelji ekonomske aktivnosti i zapošljavanja", te da se uočava poboljšanje i u sektorima najviše pogodjenim pandemijom, nije došlo do izmjene retorike u smislu izmjene monetarne politike. Predsjednik Feda Powell je odbacio inflatorne rizike, istakavši da se radi o tranzitornom rastu stope inflacije, te je potvrdio da Fed još nije spreman razgovarati o smanjenju svog masovnog programa kupovine imovine. Ovakve izjave su uticale na rast prinosa na državne obveznice SAD koji su dostigli najviši nivo u posljednje dvije sedmice, uz pozitivna inflatorna očekivanja i podatke koji ukazuju da se ekonomski rast u I kvartalu poboljšao, što je uticalo da se cijena zlata smanji. Uprkos tome što je u protekloj sedmici cijena ovog plemenitog metala smanjena, ipak je tokom aprila zabilježila rast od oko 3% pod uticajem rasta prinosa na obveznice SAD i pojačane tražnje za zlatom.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne unce zlata je iznosila 1.769,13 USD (1.471,82 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je zabilježila pad od 0,45%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

